PRIPRAVA DJECE ZA SAKRAMENTE PRVE ISPOVIJEDI I PRIČESTI

SUDIONICI PRIPRAVE DJECE ZA SAKRAMENTE PRVE ISPOVIJEDI I PRIČESTI

1. DJECA – PRVOPRIČESNICE I PRVOPRIČESNICI

Djeca su ona za koje se u u župnoj zajednici organizira priprava za sakramente prve ispovijedi i pričesti. Vrlo je važna dob kada se prvi put pristupa sakramentima ispovijedi i euharistije jer ona određuje smjernice u cjelokupnoj pripravi. Zato se u pripravi za sakramente ispovijedi i euharistije treba uzeti u obzir antropološko-egzitencijalne, razvojno-psihološke, pedagoške, kulturalne, socijalne i vjerske datosti i uvjetovanosti prvopričesnica i prvopričesnika.

2. RODITELJI PRVOPRIČESNIKA

„Odgovorna je zadaća čitave župne zajednice, ali na poseban način roditelja, da budu 'prvi' vjeroučitelji prvopričesnika.“ Kršćanski su roditelji dužni aktivno sudjelovati u odgojno-obrazovnom procesu svoga djeteta u školi i u vjerskoj pouci u župnoj zajednici. Na krštenju svoje djece obećavaju da će se brinuti za rast djece u vjeri. Aktualizacija toga roditeljskog obećanja podrazumijeva i odgovornost roditelja koja se odražava u osiguranju odgovarajuće kateheze o sakramentima ispovijedi i euharistije. To osiguranje odgovarajuće kateheze o sakramentima ispovijedi i euharistije uključuje trajno roditeljsko praćenje djece na pripravnom putu pristupa u kršćanstvo.

Različite su mogućnosti aktivnijega uključivanja roditelja u pripravu djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti. Nabrojimo samo neke: individualni susreti roditelja sa župnikom i katehetom, dobro pripremljeni i osmišljeni roditeljski sastanci, u određenim razdobljima liturgijske godine katehetski susreti za roditelje te roditelje i djecu zajedno, sudjelovanja u pobožnostima, događanjima u župnoj zajednici, hodočašća prvopričesnica i prvopričesnika i njihovih roditelja, zadatci i vježbe koje djeca zajedno s roditeljima rješavaju ili trebaju izvršiti...

3. ŽUPNIK

Župnik kao voditelj župne zajednice i onaj kojemu je povjerena briga za cjelokupnu pastoralno-katehetsku djelatnost u njoj, priprema zajedno s roditeljima i svojim suradnicima, katehetama u župnoj zajednici i vjeroučiteljima u školi, prvopričesnice i prvopričesnike za važne događaje u njihovu život, ali i u životu same župne zajednice.

Župnik je pozvan sâm voditi prvopričesničku katehetsku skupinu. No župnik kao graditelj i odgojitelj zajedništva, može ju voditi i sa svojim suradnicima i suradnicima (župnim vikarom, trajnim đakonom, katehetama u župnoj zajednici i vjeroučiteljima u školi). Tada postoje dvije mogućnosti: glavninu priprave preuzima župnik ili glavninu priprave preuzimaju imenovani suradnici. U objim mogućnostima župnik je uključen u pripravu djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti.

4. KATEHETE U ŽUPI I VJEROUČITELJI U ŠKOLI

Za pristupanje sakramentima ispovijedi, euharistije i potvrde, hrvatski su biskupi jasno odredili aktivno sudjelovanje djece i mladih na nastavi katoličkoga vjeronauka u školi i na katehetskih susretima u župnoj zajednici. Da priprava djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti bude na tragu spomenute preporuke hrvatskih biskupa, da bude kvalitetna i cjelovita, nužno je u njezino ostvarivanje uz katehete u župnoj zajednici uključiti i vjeroučitelje u školi.

Katehetama u župnoj zajednici kojima je na bilo koji način povjereno odvijanje planirane i programirane priprave djece za sakramente ispovijedi i euharistije treba biti jasan cilj priprave, cijeli itinerarij priprave kao i njihovo mjesto u njoj.

Vjeroučitelji koji poučavaju učenike trećega razreda osnovne škole redovito se cijelu nastavnu godinu susreću sa svojim adresatima koji su ujedno prvopričesnici. U toj iznimnoj važnoj činjenici vjeroučitelji su nužno pozvani biti senzibilizirani u ispunjenju vlastitoga mjesta u pripravi za sakramente ispovijedi i euharistije svojih učenika pomoću ostvarivanja nastavnoga plana i programa nastave katoličkoga vjeronauka trećega godišta osnovne škole.

5. ŽUPNA ZAJEDNICA

Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici potiče da priprava za sakramente prve ispovijedi i pričesti „bude u župi stanovanja i neka traje barem dvije godine.“ Tako se i župna zajednica kao zajednica vjernika na jednom određenom teritoriju uključuje kao nezaobilazan čimbenik u ostvarivanju kvalitetne i cjelovite priprave djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti.

Župna zajednica kao zajednica vjernika prati tijek priprave djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti svojim potrebnim angažmanom te istinskim svjedočenjem vjere i zajedništva u određenim razdobljima same priprave. Tako se župna zajednica aktivno uključuje u pripravu, prateći prvopričesnike svojom molitvom, svjedočanstvom kršćanskoga života te sudjelovanjem u pojedinim slavljima tijekom priprave kao i u samom prvopričesničkom slavlju.

Također priprava djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti uključuje i teme koje progovaraju te djeci približavaju značenje župne zajednice u njihovoj pripravi za sakramente, kao i mjesto župne zajednice u njihovu životu, za njihov rast u vjeri i nakon slavlja svečanosti prve pričesti.

Župna zajednica je u pripravu djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti uključena teorijski i praktično. Teorijski – po temama u kojima se prvopričesnicima približava značenje njihove župne zajednice, a praktički – praćenjem tijeka ostvarivanja priprave svojim određenim angažmanom.

Dr. Josip ŠIMUNOVIĆ
Župa Pohod BDM – Dolac, Zagreb
Zagrebačka nadbiskupija

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA
Vijeće za katehizaciju i novu evangelizaciju • Vijeće za kler

Osmi pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike
ŽIVJETI POMIRENJE
O sakramentu pomirenja u župnoj zajednici
Zagreb, 26. i 27. veljače 2019.

PRIPRAVA DJECE ZA SAKRAMENT ISPOVIJEDI

Priprava djece za sakrament prve ispovijedi ne počinje samo u godini kada prvopričesnici pristupaju euharistiji prve pričesti. Ona se ne ograničava samo na treći razred osnovne škole. Tako možemo govoriti o **daljoj**, **bližoj** i **neposrednoj pripravi** djece za prvo pristupanje sakramentu ispovijedi.

- Dalja bi priprava za taj sakrament počela već u obitelji odgojem savjesti i to od najranije dobi, a nastavljala bi se u poznatim mjestima djetetove socijalizacije: dječjem vrtiću, školi i župnoj zajednici.
- Bliža i neposredna priprava prvopričesnika za sakrament ispovijedi odvija se u župnoj zajednici i to u godini prve pričesti. Obogaćujuće je da se i vjeronauk obradama svojih nastavnih tema uključi u sustavnu i primjerenu pripravu za spomenuti ispovijedi.

Obilježja priprave djece za sakrament prve ispovijedi: **postupnost** – postupno se prvopričesnike uvodi u bit i sadržaj sakramenta ispovijedi, **cjelovitost** u kojoj se obrađuju teme o Božjoj ljubavi, čovjekovu grijehu, oproštenju i obraćenju, kristocentričnost, crkvenost, uporaba metode iskustva i slavlje.

Jednogodišnja priprava

RAZDOBLJE	TEME ZA PRVOPRIČESNIKE	SUSRETI S RODITELJIMA
OTAC NAS OKUPLJA (rujan-Došašće)	• Isus-prijatelj djece • Početak jedne priprave za dva sakramenta • Dani kruha u župnoj zajednici i proslava Dana zahvalnosti za sva Božja doborčinstva • Isus poziva učenike • Moja župna zajednica-Molba za pristupanje pripravi za sakramente • Sveta misa: Uvodni obredi • Sveta misa: Služba riječi • Pet imena jednoga sakramenta	• Induvidualni susret prvopričesnika, roditelja prvopričesnika sa župnikom (i) katehetom • Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Mama i tata prvopričesnika • Listopadska pobožnost • Radionica s roditeljima: Došašće i Božić u obitelji prvopričesnika
BOG POHODI NAROD SVOJ (Došašće i božićno vrijeme)	• Moj molitvenik • Došašće u obitelji prvopričesnika • Božić u obitelji prvopričesnika	Pokorničko bogoslužje i slavlje sakramenta ispovijedi
PROLAZI ZEMLJOM ČINEĆI DOBRO (Vrijeme od blagdana Isusova Krštenja do Pepelnice)	• Sveta misa: Euharistijska služba • Sveta misa: Završni obred • Zašto idemo na svetu ispovijed?	• Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Korizma u obitelji prvopričesnika • Euharistijsko klanjanje
PRED TAJNOM PATNJE I KRIŽA (Korizma i Veliki tjedan)	• Korizma • Obratite se i vjerujte evanđelju • Pobožnost Križnoga puta • Bog te čeka u svakoj svetoj ispovijedi • Deset Božjih zapovijedi • Ispit savjesti	• Pobožnost križnoga puta • Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Slavlje sakramenata prve ispovijedi i pričesti • Pokorničko bogoslužje i slavlje sakramenta ispovijedi
BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ (Uskrsno vrijeme)	• Svećenik u svetoj ispovijedi • Slavlje sakramenta prve svete ispovijedi • Slavlje sakramenta prve svete pričesti	• Hodočašće s roditeljima prvopričesnika • Svibanjska pobožnost
DUH-VODITELJ CRKVE (Vrijeme kroz godinu do 15. lipnja)	Sveta ispovijed – dar i zadaća Ostati uz Isusov stol Nakon slavlja prve pričesti	Završni susret-druženje s roditeljima prvopričesnika na kraju priprave za prvu ispovijed i pričest

Dvogodišnja priprava – 1. godina

RAZDOBLJE	TEME ZA PRVOPRIČESNIKE	SUSRETI S RODITELJIMA
OTAC NAS OKUPLJA (rujan-Došašće)	• Početak jedne priprave • Isus-prijatelj djece • Dani kruha u župnoj zajednici • Prvopričesnici (i) misionari • Odlazak u crkvu • Mali prvopričesnički bonton… • Bog je...	• Induvidualni susret prvopričesnika, roditelja prvopričesnika sa župnikom (i) katehetom • Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Mama i tata prvopričesnika • Listopadska pobožnost • Radionica za roditelje: Došašće i Božić u obitelji prvopričesnika
BOG POHODI NAROD SVOJ (Došašće i božićno vrijeme)	• Došašće i božićno vrijeme • Božić u obitelji • Izrada božićne čestitke	• Pokorničko bogoslužje i slavlje sakramenta ispovijedi
PROLAZI ZEMLJOM ČINEĆI DOBRO (Vrijeme od blagdana Isusova Krštenja do Pepelnice)	• Svijećnica • Lice milosrđa • Isus ozdravlja bolesnike • Biti uz bolesne • Biblija	• Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Obiteljska priprava za svetu misu • Euharistijsko klanjanje
PRED TAJNOM PATNJE I KRIŽA (Korizma i Veliki tjedan)	• Korizma • S Isusom na križnom putu Pobožnost Križnoga puta • Sveti Josip i Dan očeva • Izrada četitke za očeve • Veliki tjedan i Uskrs u obitelji prvopričesnika	• Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Korizma i slavlje sakramenta ispovijedi • Pobožnost križnoga puta • Pokorničko bogoslužje i slavlje sakramenta ispovijedi
BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ (Uskrsno vrijeme)	• Sveta misa • Marijin mjesec i Majčin dan • Izada dara za majke • Pobožnost svete krunice	• Hodočašće s roditeljima prvopričesnika • Svibanjska pobožnost
DUH-VODITELJ CRKVE (Vrijeme kroz godinu do 15. lipnja)	• Ljeto s Isusom! • Biblija – knjiga za ljeto!	• Završni susret-druženje s roditeljima prvopričesnika na kraju prve godine priprave za prvu ispovijed i pričest

Dvogodišnja priprava – 2. godina

RAZDOBLJE	TEME ZA PRVOPRIČESNIKE	SUSRETI S RODITELJIMA
OTAC NAS OKUPLJA (rujan-Došašće)	• Ponovno smo zajedno • Za stolom ljubavi • Nedjelja zahvalnosti za sva Božja dobročinstva • Priprava za sakrament svete ispovijedi • Isus poziva učenike • Moja župna zajednica – Molba za pristupanje bližoj i neposrednoj pripravi za sakramente • Sveta misa: Uvodni obredi • Sveta misa: Služba riječi • Pet imena jednoga sakramenta	• Induvidualni susret prvopričesnika, roditelja prvopričesnika sa župnikom (i) katehetom • Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Mama i tata prvopričesnika • Listopadska pobožnost • Radionica s roditeljima: Došašće i Božić u obitelji prvopričesnika
BOG POHODI NAROD SVOJ (Došašće i božićno vrijeme)	• Moj molitvenik • Došašće u obitelji prvopričesnika • Božić u obitelji prvopričesnika	• Pokorničko bogoslužje i slavlje sakramenta ispovijedi
PROLAZI ZEMLJOM ČINEĆI DOBRO (Vrijeme od blagdana Isusova Krštenja do Pepelnice)	• Sveta misa: Euharistijska služba • Sveta misa: Završni obred • Isus oprašta grješnicima • Zašto idemo na svetu ispovijed?	• Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom • Euharistijsko klanjanje
PRED TAJNOM PATNJE I KRIŽA (Korizma i Veliki tjedan)	• Korizma • Obratite se i vjerujte evanđelju • Bog te čeka u svakoj svetoj ispovijedi • Deset Božjih zapovijedi • Ispit savjesti	• Pobožnost križnoga puta • Roditeljski sastanak s prigodnom katehezom: Slavlje sakramenata prve ispovijedi i pričesti • Pokorničko bogoslužje i slavlje sakramenta ispovijedi
BOG OŽIVOTVORITELJ I PROSLAVITELJ (Uskrsno vrijeme)	• Svećenik u svetoj ispovijedi • Slavlje sakramenta prve svete ispovijedi • Slavlje sakramenta prve svete pričesti	• Hodočašće s roditeljima prvopričesnika • Svibanjska pobožnost
DUH-VODITELJ CRKVE (Vrijeme kroz godinu do 15. lipnja)	• Sveta ispovijed – dar i zadaća • Ostati uz Isusov stol • Nakon slavlja prve pričesti	• Završni susret-druženje s roditeljima prvopričesnika na kraju priprave za prvu ispovijed i pričest

Popis korisne literature:

1. *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole*, Subotica 1979.-Đakovo 1980., Župni ured Hajdukovo, 1981.
2. Želimir PULJIĆ, Odgoj savjesti i prva ispovijed u religiozno moralnom sazrijevanju ličnosti (Psihološko pedagoški pristup), u: *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole, Subotica 1979.-Đakovo 1980.*, Župni ured Hajdukovo, 1981., str. 21-30.
3. Ivan FUČEK, Odgoj savjesti i prva ispovijed u sazrijevanju ličnosti (Moralno-teološko-pastoralni vid), u: *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole, Subotica 1979.-Đakovo 1980.*, Župni ured Hajdukovo, 1981., str. 31-56.
4. Bono Zvonimir ŠAGI, Sakrament euharistije i pomirenja u procesu uvođenja u kršćansku zajednicu, u: *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole, Subotica 1979.-Đakovo 1980.*, Župni ured Hajdukovo, 1981., str. 57-64.
5. Ivan DUGANDŽIĆ, Glavni ciljevi i sadržaji u katehizaciji prije prve ispovijedi i pričesti, u: *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole, Subotica 1979.-Đakovo 1980.*, Župni ured Hajdukovo, 1981., str. 74-78.
6. Anton BENVIN, Kršćanska inicijacija odraslih prigodom prve ispovijedi i pričesti, u: *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole, Subotica 1979.-Đakovo 1980.*, Župni ured Hajdukovo, 1981., str. 94-99.
7. Lush GJERGJI, Psihološki profil razvoja vjere kod djece, u: *Rast vjere i obitelji. Zbornik radova VIII. i IX. Katehetske ljetne škole, Subotica 1979.-Đakovo 1980.*, Župni ured Hajdukovo, str. 128-137.
8. BISKUPI JUGOSLAVIJE, *Radosno naviještanje evanđelja i odgoj u vjeri. Temeljne smjernice o obnovi religioznog odgoja i kateheze*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1983.
9. Luigi GUGLIEMONI, Prva ispovijed, u: Marko PRANJIĆ (priredio), *Religijsko-pedagoško katehetski leksikon*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1991., str. 605-607.
10. Ubaldo GIANETTO, Prva pričest, u: Marko PRANJIĆ (priredio), *Religijsko-pedagoško katehetski leksikon*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1991., str. 607-610.
11. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA-NACIONALNI KATEHETSKI URED, *Župna kateheza u obnovi župne zajednice. Plan i program*, Nacionalni katehetski ured Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatski institut za liturgijski pastoral, Zagreb-Zadar, 2000.
12. Francisco FLORES, *Prvopričesnička slavlja*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 2001.
13. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, *Na svetost pozvani. Pastoralne smjernice na početku trećega tisućljeća*, Glas Koncila, Zagreb, 2002.
14. IVAN PAVAO II., *Ecclesia de Eucharistia. Enciklika o Euharistiji i njenu odnosu prema Crkvi*, Verbum, Split, 2003.
15. Milan ŠIMUNOVIĆ, *Pastoral za novo lice Crkve. Teološka promišljanja o župnoj zajednici*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2006.
16. BENEDIKT XVI., *S Isusom u život. Papa prvopričesnicima*, Verbum, Split, 2007.
17. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, *Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici*, Glas Koncila, Zagreb, 2008.
18. *Ti si Krist – za nas i za sve ljude. Izjave i odluke Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske*, Nadbiskupski ordinarijat, Đakovo, 2008.
19. Michael ROOS, *Prva pričest. Ideje za praktični rad, propovijedi i priče*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 2008.
20. Josip ŠIMUNOVIĆ, *Župna zajednica na početku trećega tisućljeća. Pastoralno-teološka razmišljanja o mogućnostima ostvarivanja župnoga pastorala u Republici Hrvatskoj*, Glas Koncila, Zagreb, 2009.
21. Ivica PAŽIN, Svećenik kao pastir i kateheta, u: *Katehetski glasnik* 7(2009.) 3., str. 11-20.
22. Denis BARIĆ, Uloga svećenika u katehetskom poslanju Crkve, u: Željko MAJIĆ-Božo GOLUŽA (urednici), *Iz naroda za narod. Zbornik radova svećenika studenata Papinskog hrvatskog zavoda svetoga Jeronima u Rimu u Svećeničkoj godini*, Papinski hrvatski zavod svetoga Jeronima, Rim, 2010., str. 209-222.
23. Josip ŠIMUNOVIĆ-Marija MEDVED, Prvopričesnici i priprava za sakrament ispovijedi, u: *Kateheza* 32(2010.) 4, str. 302-318.
24. Milan ŠIMUNOVIĆ, *Kateheza prvenstvena zadaća Crkve. Identitet i perspektive hrvatske pokoncilske kateheze i katehetike. U obliku bilance*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2011.
25. Josip ŠIMUNOVIĆ, *Božja remek djela u školi. Pastoral sakramenata i govor o sakramentima u nastavi katoličkoga vjeronauka u osnovnim i srednjim školama*, Glas Koncila, Zagreb, 2014.
26. Radovan LIBRIĆ-Katarina PUČAR-Ružica RAZUM (uredili), *Ja sam s vama. Pripremnica za prvu ispovijed i pričest. Priručnik za katehete*, Glas Koncila, Zagreb, 2012.
27. Radovan LIBRIĆ-Katarina PUČAR-Ružica RAZUM (uredili), *Ja sam s vama. Pripremnica za prvu ispovijed i pričest*, Glas Koncila, Zagreb, ^{6}2014.
28. *Isus-naš život. Priprava za sakramente prve ispovijedi i pričesti. Priručnik za voditelje*, Verbum, Split, 2014.
29. *Isus-naš život. Priprava za sakramente prve ispovijedi i pričesti. Priručnik za prvopričesnike*, Verbum, Split, 2014.
30. *Isus-naš život. Priprava za sakramente prve ispovijedi i pričesti. Vježbenica za prvopričesnike*, Verbum, Split, 2014.
31. Dječji mjesečni list *Mali koncil* MAK redovito ima rubrike koje su posvećene pripravi prvopričesnica i prvopričesnika za sakramente prve ispovijedi i pričesti. Također treba spomenuti i priloge za prvopričesnike u *Vjesniku Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije*.
32. PAPA FRANJO, *Sveta Pričest. Susret s Isusom – istinska radost*, Verbum, Split, 2014.
33. Josip ŠIMUNOVIĆ, Priprava djece za sakramente prve ispovijedi i pričesti, u: *Diacovensia* 24(2016.) 4, str. 585-605.
34. Anna PEIRETTI-Bruno FERRERO, *Euharistija kroz priče približena djeci*, Salesiana, Zagreb, 2016.
35. Bruno FERRERO-Anna PEIRETTI, *Sakrament pomirenja kroz priče približen djeci*, Salesiana, Zagreb, 2016.
36. Bruno FERRERO, *Deset zapovijedi kroz priče približene djeci*, Salesiana, Zagreb, 2017.
37. Deirdre Mary ASCOUGH, *Moja prva sveta pričest*, Verbum, Zagreb, ^{2}2017.

Dr. Josip ŠIMUNOVIĆ
Župa Pohod BDM – Dolac, Zagreb
Zagrebačka nadbiskupija